

Strípky Čriepky

Časopis Čechů, Moravanů, Slezanů a Slováků na Novém Zélandě

Číslo 3 (No.3)

Březen 2010 (March 2010)

Ročník 21 (Vol. 21)

Čeští vynálezci světa – Ruchadlo

“Významní představitelé technické a vědecké inteligence patří, či alespoň by měli patřit, vedle inteligence kulturní vždy a všude k národním pokladům dané země.“ Možná ani nevíte, které všechny známé i méně známé vynálezy a objevy dali světu lidé, kteří žili a tvořili, nebo se alespoň narodili v Českých zemích. Důmysl, vtip, zručnost, neúnavná práce a originální nápady nikdy nechyběly českým lidem, z nichž se mnohým podařilo nesmazatelně se zapsat mezi světové velikány svých oborů.

Vtétu rubrice vám budeme postupně přinášet informace o jednotlivých objevech, vynálezech, vědcích a vynálezcích. A tímto rozšiřovat povědomí o významných počinech českých, moravských a slovenských mozků v oblasti vědy a techniky.

Známým českým vynálezem je ruchadlo, což je pluh s radlicí, která ornici nejen krájí a obrací, ale také jemně drolí a kypří. Jeho autory byli František Veverka (1796-1849) a Václav Veverka (1799-

1849) z Rybitví u Pardubic (rodný domek se zachoval do dnešních dnů), známí jako “bratřanci

Veverkové“.

Na svém vynálezu pracovali v letech 1824 až 1827 a podařilo se jim společně dosáhnout vylepšení hákové radlice tak, aby půdu nejen krájela, ale díky optimálnímu tvaru také obracela a drolila – z toho pak název ruchadlo (ruchání = rozrušování, drolení). Lidovým názvem ruchadla pak bylo “veverče“ podle jména vynálezců. Samotného optimálního tvaru radlice dosáhli rolník František a kovář Václav po dlouhé sérii pokusů a úprav. Nakonec jejich konstrukce předčila i tzv. skotskou radlici Jamese Smalla, která sice půdu také obracela, ale nedokázala ji tak účinně a jemně drolit a kypřit. Ruchadlo umožnilo také výrazné

snížení spotřeby tažné síly a hloubka orby při uspokojivé kvalitě dosahovala až 22 cm. Vynález se proto po roce 1827 velmi rychle šířil zejména po zemích Rakousko-Uherské monarchie. Veverkové

ovšem na ruchadlu nikdy nezbohatli a kvůli tomu, že svůj vynález opomněli patentovat, objevili se časem další

“původní“

vynálezci a trvalo velmi dlouho než bylo oficiálně uznáno jejich autorství, čehož se za svého života již nedočkali. Kromě ruchadla zdokonalil František Veverka i

Bratřanci Veverkovi
(socha v Bohdanči)

další zemědělské stroje, například fukar.

František Veverka je pohřben na hřbitově v Přelouči, kde má na zdi hřbitovního kostela pamětní desku. Václav Veverka je pohřben na hřbitově v obci Dříteč – zde má na zdi kostela sv. Petra a Pavla rovněž pamětní desku.

Převzato z Internetu